

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Факультет культури і мистецтв
Кафедра образотворчого мистецтва і дизайну

СИЛАБУС

ЕКСПРЕСИВНИЙ ЖИВОПИС

I. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	Магістр Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація	Нормативна
Кількість годин/кредитів ___/___		Рік навчання ___ 2020/2021 ___
		Семестр ___ 1-ий ___
ІНДЗ: <u>є/немає</u>		Лекції ___ / ___ год.
		Практичні (семінарські) 40 год.
		Самостійна робота 50 год.
	Консультації 6 год.	
	Форма контролю: залік	
Мова навчання українська		

II. Інформація про викладача

Єфімова Марія Петрівна
Кандидат мистецтвознавства
Вчене звання
Доцент кафедри образотворчого мистецтва і дизайну
Контактна інформація +38 0669390701; e-mail: Marusia88@ukr.net
Дні занять (*посилання на електронний розклад*)

III. Опис дисципліни

1. Анотація до курсу

Програма вивчення навчальної дисципліни «Експресивний живопис» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістрів напрямку 02. Культура і мистецтво, спеціальності 023. Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація.

«Експресивний живопис» – є однією з важливих дисциплін, що виховують творче мислення, ідейно-естетичні погляди, які сприяють придбанню професійної майстерності, що необхідно для створення оригінальних за формою та змістом художніх творів. Новизна програми полягає в тому, що за основу взято творчі сучасні пошуки в різних видах художнього малювання.

Мистецтво в сучасному світі є дуже складною галуззю творчої діяльності. Поряд з класичним, академічним образотворчим мистецтвом та різними гілками, що продовжують і розвивають пошуки, які почав авангард, існує безліч напрямів і течій, котрі належать до постмодернізму і більш пізнього часу. Навчити розуміти мову, за допомогою якої створюється художній образ, та виявити ідейний зміст і основні завдання сучасного експресивного живопису – в цьому полягає основна мета курсу. Вивчення курсу сприяє тому, щоб об'єднати загальні теоретичні знання з можливістю їх використання на практиці, можливістю конкретного аналізу суспільних явищ та художніх цінностей, виявленню світоглядних позицій фахівця, його загальної культури в цілому і здатності використовувати ці надбання у вирішенні актуальних проблем сучасності. Мистецтво сучасних напрямів – це перш за все дослідницька діяльність, а не створення вишуканих речей.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою практичної дисципліни «Експресивний живопис» є набуття живописного досвіду у трактовці форми фігури людини в умовах спроби віднаходження власної живописної мови та нестандартної композиції. Це продиктовано подальшим вибором студентів сюжетно – тематичної чи портретно – жанрової майстерні, що потребує певний творчий пошук задля ємкого образу. Завдання дисципліни є вміння вирішувати на високому рівні складні творчі задачі, придбання професійних знань та практичних навичок. Головною вимогою у процесі навчання живопису є визначення пластики, кольоротональних співвідношень натури, пошук її виразних особливостей.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен розуміти та виявляти :

- закономірності створення короткочасного етюд-пошуку;
- побудову композиційно-графічного рішення;
- пошук основної світлої та колірної провідної плями з урахуванням тепло-холодних градацій для загального колористичного рішення;
- засоби узагальнення та підпорядкування елементів загальному рішенню;
- закономірності передачі живописними засобами матеріальності і фактури предметів;
- закономірності користування живописним олійної техніки і технології при виконанні з натури.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен вміти:

- грамотно використовувати можливості живописного матеріалу і техніки для створення емоційного художнього образу;
- за допомогою кольору передати об'єм перетворювати живі спостереження в художні образи;
- образотворчими засобами передати основні риси натури та характер моделі.

3. Результати навчання (компетентності)

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягти таких **компетентностей**:

ЗК 1 - Здатність усвідомлювати власну причетність до традицій і цінностей національної культури, зберігати і примножувати культурно-мистецькі, екологічні, моральні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку мистецтва, його місця у загальній системі знань про природу і суспільство.

ЗК 6 - Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; здатність використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності.

ЗК 7 - Здатність застосовувати набуті знання в практичних ситуаціях

ЗК 8 - Здатність навчатися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 12 - Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

СК 4 - Здатність до особистісно-ціннісного ставлення до мистецтва.

СК 5 - Володіння образотворчою грамотою на рівні, необхідному для сприймання, оцінки та створення художнього образу.

СК 9 - Здатність застосовувати художні прийоми і техніки виконання творів образотворчого мистецтва.

СК 11 - Здатність застосовувати засоби та закони композиції та кольорознавства в практичній художній діяльності.

СК 14 - Здатність до творчої художньо-педагогічної, культурно-просвітницької, організаторської та художньо-естетичної діяльності, спрямованої на духовний і культурний розвиток особистості та суспільства в цілому.

РН 2 - Знання та володіння критеріями оцінки якості виконуваних робіт.

РН 17 - Знання технічної основи різних стилістик живопису.

РН 21 - Володіння практичними основами образотворчої грамоти на рівні, необхідному для сприймання, оцінки та створення художнього образу, володіння культурою виконання творчої роботи.

РН 24 - Уміння методично грамотно застосовувати художні прийоми і техніки образотворчого мистецтва при виконанні навчальних натурних і творчих композицій.

РН 25 - Уміння використовувати синтез технік олійного, акрилового живопису для передачі форми та матеріальності натурального матеріалу при створенні цілісного живописного твору; виконувати декоративний розпис.

РН 27 - Уміння застосовувати закони та теоретичні основи композиції, кольорознавства, рисової геометрії і перспективи в практичній художній діяльності.

4. Структура навчальної дисципліни

Навчання базується на основі практичної і самостійної творчої діяльності, що здійснюють функцію закріплення матеріалу у вигляді практичних вправ та самостійних завдань, а також в надбанні умінь та навичок в художній діяльності.

Освоєння курсу передбачає використання таких форматів:

- лабораторних занять, що передбачають залучення здобувачів вищої освіти до практичного застосування вмінь та навичок набутих під час вивчення матеріалу;
- самостійної роботи, для глибшого вивчення теоретичного матеріалу та відпрацювання практичних навичок;
- підготовку та складення двох модульних переглядів;
- отримання заліку.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1.						
Тема 1. Поясний портрет людини з руками на нейтральному фоні при природному освітленні.	18		8	10	1	2
Тема 2. Етюд напівфігури людини в темному одязі на світлому фоні.	14		6	8	1	8
Тема 3. Експресивний етюд напівфігури людини в орнаментованому костюмі на кольоровому фоні при штучному освітленні.	14		6	8	1	10
Разом за модулем 1	46		20	26	3	20
Змістовий модуль 2.						
Тема 4. Експресивний живопис фігури людини в середовищі (з вивченням впливу кольорових рефлексів на живописно-пластичну будову голови людини в умовах різного освітлення).	22		10	12	1	10
Тема 5. Проблеми колористичної єдності в створенні художнього образу. Тематична постановка одягненої фігури з уведенням натюрморту.	22		10	12	2	10
Разом за модулем 2	44		20	24	3	20
Всього	90		40	50	6	
Види підсумкових робіт (за потреби, на розсуд викладача, кафедри)						Бал
Модульна контрольна робота						МКР/20
ІНДЗ						ІРС/20
Інше (вказати)						
Всього годин/Балів	72		72			50

IV. Політика оцінювання

Процес навчання дисципліни «Експресивний живопис» передбачає взаємодію основних елементів процесу пізнання, спирається на досягнення дидактики і відображає взаємопов'язану діяльність педагога і студента. Цей

взаємозв'язок здійснюється через усвідомлення цілей і завдань навчання, за допомогою застосування різних методів і засобів навчання, а також форм організації навчального процесу, спрямованих на засвоєння студентами всього обсягу змісту навчальної дисципліни. Політика навчальної дисципліни визначається системою вимог, які висувуються до студента при вивченні дисципліни та ґрунтується на засадах академічної доброчесності. Відвідування занять (неприпустимість пропусків, запізнень без поважних причин); дотримання правил поведінки на заняттях, активну участь, виконання необхідного мінімуму навчальної роботи.

V. Підсумковий контроль

VI. Шкала оцінювання

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	Відмінно
B	82-89	Дуже добре
C	74-81	Добре
D	65-73	Задовільно
E	60-63	Достатньо
FX	35-59	Незадовільно - з можливістю повторного складання
F	1-34	Незадовільно - з обов'язковим повторним курсом

Під час вивчення курсу «Експресивний живопис» передбачені наступні методи оцінювання:

– поточне оцінювання (індивідуальний перегляд та опитування, поточний аналіз та оцінювання продукту діяльності (навчально-творчих та творчих завдань за темами занять), відвідування практичних занять, оцінювання самостійної роботи);

– тематичне оцінювання (груповий перегляд по закінченню вивчення окремої теми);

– підсумкове модульне оцінювання (залік).

Поточний контроль здійснюється у вигляді переглядів виконаних робіт за темами дисципліни. В ході даного контролю оцінюється якість і кількість робіт, виконаних студентом. На переглядах оцінюється: якість виконаних робіт; наявність всіх завдань і повнота їх виконання; гармонійність і образність створених живописних композицій; грамотність підсумкової компоновки розвішування.

На підсумковий перегляд надаються роботи за всіма завданнями курсу, виконані в аудиторії та домашнє завдання.

На заліку студент повинен продемонструвати знання базових понять даної дисципліни, її основних розділів і напрямків, основних методів ведення живописної роботи її технічного виконання. У процесі оцінювання розглядаються знання та вміння студента про основні поняття експресивного

живопису, прийоми створення різних видів композиції, вміння використовувати різні технічні живописні прийоми, навички створення об'ємно-просторової живописної композиції, навички застосування засобів гармонізації загального живописного і композиційного рішення, навички створення гармонійної живописної композиції по заданій темі.

Оцінки за всіма формами поточного контролю виставляються за 100 - бальною шкалою. Підсумковий бал вираховується за стобальною системою, де найвищий бал за активну роботу на лекціях – 10; виконання лабораторних завдань від 15 до 35 балів, самостійних завдань оцінюється – від 15 до 35 балів. Для загальної позитивної оцінки за курс необхідно набрати не менше 50 балів.

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна:

1. Дехтерев Б. Теория композиции в изобразительном искусстве //Проблемы композиции: Сборник научных трудов. М.: Изобразительное искусство, 2000. С. 51 - 76.

2. Евтых С.Ш. Наброски. Зарисовки. Эскизы: Учебное пособие / С.Ш. Евтых. - М., 2003. - 88 с.

3. Ковалёв Ф. В. Золотое сечение в живописи: Учеб. пособ. для ху-дож. ин-тов и училищ.- Киев.: Вища Школа, 1989.- 143 с.

4. Сухенко В.О. Рисунок: навчальний посібник. — К.: Вона-Манте, 2004.

5. Ли Н. Г. Рисунок. Основы учебного академического рисунка. — М.: Эксмо, 2007.

6. Райдер Э. Полное руководство по рисованию фигуры человека. — Минск: Попурри, 2002.

Допоміжна:

1 Беда Г. Основы изобразительной грамоты: Рисунок. Живопись. Композиция. М.: Просвещение, 2010. – 239с.

2. Ванолов В. Содержание и форма в искусстве. - М.: 1956. – 179с.

3. Грегори Р. Л. Глаз и мозг. Психология зрительного восприятия. М., 1970

4. Григорян Е. Основы композиции в прикладной графике.: Учебно - методическое пособие. - Ереван.: РУМК Республиканский учебно - методический кабинет, 1986. – 32с

5. Зайцев А.С. Наука о цвете и живопись. – М.: Искусство, 1986. – 158с.: ил.

6. Панофский Э. Перспектива как «символическая форма». — СПб.: Азбука-классика, 2004.